

Historische Kern van Roosendaal

Groeneveld
Foto: Rijksdienst
v.d. Monumenten-
zorg/Staatsbosbeheer

nige wijze dat de interne architectuur zichtbaar blijft. Er komt een blijvende expositie: herleving van het vroegere bosbouw-museum, inclusief het verdwenen museum van de Heidemaatschappij. Deels zal het huis als dienstgebouw voor Staatsbosbeheer worden ingericht.

In een vroeg stadium, toen aan een andere bestemming werd gedacht, meende men met f. 438.000 de verbouwing en inrichting tot stand te kunnen brengen. Acht jaar later raamde de Rijksgebouwendienst de restauratie op f. 3,15 miljoen en nu denkt men uiteindelijk ca. zes miljoen gld. nodig te hebben. Dit bedrag komt niet ten laste van Monumentenzorg of van de Rijksgebouwendienst, maar uit eigen fondsen van Staatsbosbeheer. De uitvoering van het werk is toevertrouwd aan B. V. Aannemersbedrijf Woudenberg te Ameide. Het zal in fasen worden uitgevoerd.

v.d.W.

De gemeenteraad van Roosendaal en Nispen stelde eind 1973 een Monumentenverordening vast. Om op verantwoorde wijze uitvoering te kunnen geven aan die verordening werd het noodzakelijk geoordeeld te beschikken over een goede inventarisatie van gebouwen, stadsgezichten e.d. Met deze inventarisatie heeft zich een ambtelijke adviesgroep belast, die onlangs een deelrapport heeft uitgebracht over de historische kern.

Niet alleen is dit rapport keurig verzorgd, maar bovendien getuigt het o.i. van grote deskundigheid en warme belangstelling voor de monumenten in deze Brabantse gemeente, die zo dicht tegen de grens met België aanligt.

In totaal worden veertien monumenten met een korte karakteristiek (stijl en tijdperk) beschreven. Het oudste bewaard gebleven monument is de toren van de St. Janskerk, in de kern een 14e of 15e eeuws bouwwerk, dat in de 16e eeuw werd ommanteld, verhoogd en gedekt door een lage vierzijdige spits, die in 1839 is vervangen door een open achtkantige koepel. In de toren bevinden zich twee oude klokken: een in 1635 door Antoine Courbillot gegoten, de ander in 1640 door Martin Marchal.

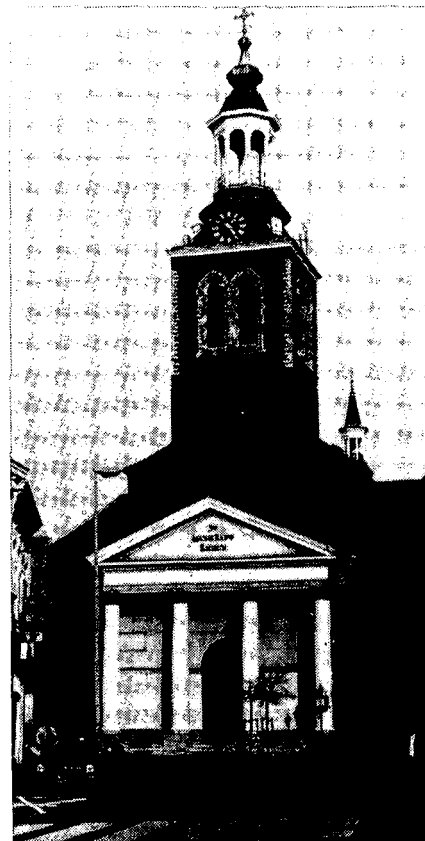
Het raadhuis werd gebouwd tussen 1530 en 1534. In 1572 uitgebrand; in 1578 provisorisch voorzieningen getroffen en in 1616 hersteld. Het bordes is uit 1730. Oorspronkelijk was het raadhuis van trapegevels aan voor- en zijanten voorzien, die in 1808-1809 vervangen werden door een dwars schilddak met gekoepelde dakruiter en fronton; ook het bordes vervangen: de gevels zijn sedertdien gebosseerd gepleisterd.

In 1898-1899 werd het raadhuis opnieuw verbouwd en van een dakkapel aan de voorzijde voorzien. Tot 1936 was het in gebruik als raadhuis, daarna tot 1974 ook als museum en gemeente-archief. Het raadhuis blijkt een interessant interieur te hebben. In de raadzaal bevindt zich een zwart gepolijste hardstenen schouw in Lodewijk XV-stijl door M. Danco uit Antwerpen (1752). Tegen de noordmuur bevindt zich een eiken koorbalustrade (1634), afkomstig uit de r.k. kerk van Nispen. De klok in de dakruiter is in 1603 gegoten door Cornelis Janssens. In de oostgevel is een hardstenen grafzerk van het gezin Vosbergh (omgekomen in 1662) ingemetseld. In de zuidgevel is ingemetseld een hardstenen grafzerk van Marienus Cuypers (overleden 1768), afkomstig uit Essen.

Het rapport wordt afgesloten met een sobere, maar wel gedetailleerde beschrijving van de historische stadskern van Roosendaal, die in de Tweede Wereldoorlog voor oorlogsgeweld werd gespaard, ofschoon de stad tussen 1940-1945 elders wel van bombardementen en beschietingen te lijden heeft gehad.

De oudst bewoonde kern der gemeente is het kerkdorp Nispen, voor het eerst genoemd in 1157 in een oorkonde van de abt van Tongerlo. Deze oorkonde bevestigde de schenking van Arnoud de Brabander aan de genoemde abt van nagenoeg het gehele grensgebied van Roosendaal en Nispen met de huidige Belgische gemeenten Essen, Kalmhout en Nieuwmoer. In de 12e eeuw is er van Roosendaal nog geen sprake. Eerst in 1266 blijkt er een permanente bevolking aanwezig. In 1268 werd er een kapel gebouwd op de plaats genaamd „Roosendale”. Tot zover enige notities uit de historische beschrijving in het rapport.

v.d.W.

De toren van de St. Janskerk te Roosendaal